

EDGAR WALLACE

Esrarengiz Ev

Çeviren:

Suat Derviş

Cainbury House'un hürmet telkin eden cümle kapısının önünde bir adam kararsız duruyordu. Bu muazzam iş hanında tabelada görüldüğü gibi otuz kadar muhtelif mesleklere ayrılmış birçok küçük yazıhaneler bulunuyordu. Eskimiş elbiseleriyle aşınmış ayakkabıları adamın pek zengin olmadığını gösteriyordu. Bir ecnebiye benziyordu; tamamıyla matruş ve hatları keskin olan yüzünde melankolik bir ifade vardı.

Antreye giden birkaç basamağı çıktı ve firmaların isimlerinin yazılı olduğu tabelanın karşısında durdu. Az sonra aradığını buldu. Beşinci katta oturan birçok kimselerin listesinin üst tarafında:

“Kötü Şöhret”

yazılı idi, ceketinin cebinden bir gazete parçası çıkararak tabela ile mukayese etti, sonra sanki bütün şüphe ve kararsızlıkları yok olmuş gibi azimle ve hemen hemen keyifli bir hâlde hole girdi, asansörü bekledi. Paltosunu en üst düğmesine kadar iliklemişti, yakası biraz aşınmıştı. Gömleğini hemen hemen bir haftadır giyiyordu, sert tüylü şapkası tamir görmüştü ve yakın-

dan bakılınca eldivenleri bulunduğu fakat her ikisinin de sol eldiven olduğu görülebilirdi.

Asansöre girince yabancı bir şive ile, “Beşinci kat,” dedi.

Asansör çıkınca kapı açıldı ve hafif bir heyecanla içeri bakan paj* ona aradığı yazıhaneyi gösterdi. Adam ihtimamla kapıyı tetkik etti. Kapının üst yarısı buzlu camdan idi ve üzerinde sadece şu yazılıydı:

“Kötü Şöhret Yazı İşleri Müdürlüğü”

Kapıyı vurunuz.

Kapıyı vurdu ve sanki görünmez biri açmış gibi kapı açıldı.

İçeri girince kendisini mütevazı döşeli bir odada buldu. Üzerinde birkaç gazete duran bir masa bir de sandalye gördü. Duvarda eski bir harita ve Landseer’ın bir resmi asılı idi. Oda-nın öbür başındaki kapıya doğru gitti ve yeniden kısa bir tereddütten sonra tekrar kapıyı vurdu.

İçerden birisi, “Giriniz,” dedi.

Yabancı adam içeri girdi.

Bu oda birincisinden daha büyük ve daha lüks döşeli idi. Geniş güzel bir meşe yazı masasının her iki tarafında güzel abajurlarıyla elektrik lambaları gördü. Duvarlardan birisinde büyük bir kütüphane vardı. Yazı masası üzerinde hüküm süren intizamsızlığa bakılırsa yazı işleri müdürlüğünün esas bürosunun bu oda olduğu anlaşıyordu.

Fakat odada en fazla dikkati çeken şey yazı masasında oturan adamdı. İri ve kuvvetli bir adamdı ve sesine göre hüküm verilecek olursa en iyi yaşlarında olması gerekiyordu. Yabancı onun yüzünü göremiyordu. Çünkü yüzü başından geçirilmiş ve bir iple çenenin altından bağlanmış bir torba gibi ince, ipek bir tülle örtülü idi.

* Asansörcü. -ybn

Adam ötekinin hayretini görünce hafifçe güldü. Fransızca, “Oturunuz, hem korkmayınız,” dedi.

“Hiç korkmadığıma emin olunuz, efendim. Kendi fakirliğimden ve fakir olarak ölmek şansımın dışında dünyada hiçbir şey beni şaşırtmamıştır.”

Peçeli adam bir müddet sustu. Sonra, “İlanım üzerine geldiniz, değil mi?” diye sordu.

Yabancı adam hafifçe eğildi.

“Ketum olan, yabancı dil bilen ve ayrıca muhtaç durumda bulunan bir asistana ihtiyacınız var. Bu şartların hepsi bende var. Talibin maceralarla dolu bir hayat yaşamış ve vesveseye kapılmaz bir adam olmasını da şart koşmuş olsaydınız bunlar da bana uygun düşerdi.”

“İsteklerime uygun olacağınızı zannediyorum.”

“Elbet, bu işin ehliyetim dahilinde olup olmadığını bilmediğim için lütfen şartlarınızı söyler misiniz efendim? Bir işadama sıfatıyla herhangi bir iş akdinin iki taraflı olduğunu bilirsiniz tabii. Onun için her şeyden evvel benim ne gibi mecburiyetler üzerinde olacağımı bana söyleyiniz.”

Öteki arkasına yaslandı, ellerini ceplerine soktu.

“Ben sadece kibar insanların hizmetçileri tarafından okunan küçük bir gazete çıkarıyorum, ara sıra histerik Fransız hizmetçileri yahut kinci İtalyan famdöşambırları tarafından gönderilmiş olan aristokrasiye ait enteresan haberler alırım. Ben bu dillere pek aşina değilim ve dil bilmediğim için bu mektupların muhtevassından pek çok ve ne pahasına olursa olsun benim bilmek istediğim birçok şeyleri kaçırdığımı zannediyorum. Bundan dolayı ketum olan ve benim yabancı dillerdeki muhaberatımı İngilizceye tercüme edecek ve bu insanlardan gelen mektupların muhtevassını kısaca bana bildirecek bir adama ihtiyacım var. Biliyorsunuz, erkekler mükemmel değildirler, kadınlar daha az müttekâmidirler. Hizmetçilerin çok defa efendilerinin menfaatine uygun düşmeyen bir takım hikâyeler anlatmak âdetleri

vardır. Ne demek istediğimi iyi anlıyorsunuz, değil mi dostum. Adınız ne sizin?”

“Poltavo,” dedi.

“İtalyan mı yoksa Polonyalı mı?”

“Polonyalı.”

“İşte, size söylediğim gibi gazetenin yazı işleri müdürlüğü sosyete içinde olup biten hadiselerin hepsine ait havadisler toplamaya gayret eder. Bilhassa kulis arkasında cereyan eden vakalar bizi alakadar eder. Bu vakalar basılabilecek gibi iseler onları basarız. Neşredilmeye elverişli değilse,” uzunca bir müddet sustu, “O zaman da basmayız tabii. Fakat,” ihtar yollu parmağını kaldırdı, “böyle havadisleri nahoş vakalara ait neşredilmeyecek tafsilata haizdir diye sakın kâğıt sepetine atmaya kalkışmayınız. Böyle şeyleri dosyalarımıza koyar ve kendi keyfimiz için saklarız.”

Bu sözleri rastgele söylemişti ama Poltavo yutmadı.

“Nerde oturuyorsunuz?”

“Bloomsbury’de bir küçük evin dördüncü katında.”

“Buraya ne zaman geldiniz?”

“Altı ay evvel.”

“Buraya niçin geldiniz?”

Poltavo omuzlarını silkti.

Gazete naşiri bu mesele üzerinde bilhassa durarak, “Buraya niçin geldiniz?” diye tekrarladı.

Evvelce ötekinin konuştuğu gibi kayıtsızlıkla, “San Sebastian’ın sayın polis müdürü ile aramızda ufak bir görüş ihtilafı vardı da ondan,” diye cevap verdi.

“Başka türlü anlatsaydınız işe alınmazdınız.”

Poltavo hayretle sordu, “Niçin?”

“Sizin doğru söylediğinizi biliyorum da ondan. San Sebastian polisiyle aramızdaki ufak anlaşmazlığın herhâlde bir sebebi vardı. Sizin oturduğunuz otelde bir miktar para kaybolmuştu. Paranın kaybolduğu oda sizinki ile bitişikti, hatta arada bir de

kapı vardı. Birisi bir anahtar uydurup da bu kapıyı açacak kadar kurnaz olsaydı mesele gayet basitti. Otelin hesabını ödeyecek vaziyette olmadığınız için de seyahatinizi tecil ettiniz.”

“Siz yaman bir adamsınız.”

“Herkes hakkında bir şeyler bilmek benim işim icabıdır. Arada şunu da söyleyeyim, bana Bay Brown diyebilirsiniz. Beni bu isimle çağırdığınız zaman şayet bazen aldırış etmezsem beni mazur görmelisiniz çünkü hakikaten benim ismim bu değildir. Siz tam benim aradığım adamsınız.”

“Beni bulmanız dikkate şayandır. Gazeteden kesilmiş şu parçayı meçhul bir dost bana gönderdi.”

“Bu meçhul dost bizzat benim. Şimdi vaziyeti anlıyorsunuz değil mi?”

“Evet, şimdi meseleyi kavırıyorum. Fakat benim için işin en mühim tarafı ne kadar aylık alacağımdır.”

Bay Brown, Poltavo için büyük bir yekûn ifade eden bir miktar söyledi. Gazete naşiri keskin bakışlarla onu tetkik ediyor ve yeni asistanının ne hayret ne de tesir altında kalmadığını görerek memnun oluyordu.

“Bu yazıhanede siz beni seyrek göreceksiniz. Yarın sabah kapıyı siz kendiniz açacaksınız. Anahtar şurada, şu da bütün muhaberatı içinde muhafaza ettiğim kasanın anahtarıdır. Kasanın içinde sosyetenin en kibar üyelerini töhmet altında tutan birçok yazılar bulacaksınız fakat içlerinde herhangi bir şekilde benim aleyhime olanlar pek azdır.” Sonra yavaş yavaş ve bilhas-sa ehemmiyet vererek ilave etti, “yeni işinize bütün dikkatinizi vereceğinizi umuyorum.”

“Bu hususta emin olabilirsiniz.

“Durunuz, ben henüz sözümü bitirmedim. Yeni vazifenize bütün dikkatinizi vermeniz icap ettiğini söylemekle benim şahsım hakkında herhangi bir tetkikte bulunmanız için hiç vaktiniz kalmaması manasını kastediyorum. Size daha fazla anlatmaya lüzum görmediğim hususi bir tertibat sayesinde hiç

kimse benim bu enteresan gazeteyi çıkaran adam olduğumu fark etmeden bu evden çıkıp gidebilecek vaziyetteyim. Yabancı dildeki muhaberatı okumak işini bitirdiğiniz zaman çok mühim tafsilatı ihtiva eden yazıları tercüme ediniz. Tercümeleri her akşam saat beşte buraya gelecek olan bir postaya veriniz. Aylığınız muntazaman verilecektir. Yazı işleri müdürlüğünün diğer işleriyle hatta gazetenin yayınlanmasıyla sizin meşgul olmanıza hiç lüzum yoktur. Şimdi lütfen dış odada beş dakika bekleyiniz, sonra gelir ve bu büyük muhaberat paketiyle meşgul olmaya başlarsınız.”

Poltavo hafifçe eğildi ve kapıyı arkasından ihtimamla kapadı. Madeni bir kilidin kapanışını duydu ve evvela ona dış kapıyı açmış olan elektrik tesisatının bu sefer de iç kapıyı kapadığını anladı. Beş dakika sonra kapıyı tecrübe etti, kapı açıldı ve iç yazıhaneye girdi. Oda boştu. Koridora açılan bir kapı vardı ama Poltavo şefinin bu yolu kullanarak odadan çıkmadığına emin idi. Dikkatle etrafına göz gezdirdi, görünürde bir başka kapı daha yoktu. Fakat yüzü peçeli adamın oturduğu sandalyenin arkasında büyük bir dolabı vardı. Dolabı açtı ama Bay Brown'ın ortadan yok oluş esrarını çözmeye muvaffak olamadı. Dolap kitap, kâğıt ve dosyalarla dolu idi. Poltavo odanın her tarafını sistemli bir şekilde tetkik etmeye girişti. Yazı masasındaki gözlerin hepsini sıraladı, kilitli değildiler, gözlerin muhteviyatına karşı duyduğu alaka birdenbire söndü. Bay Brown gibi çok tecrübeli bir adamın ehemmiyetli yazıları böyle açık çekmece-lerde bırakmayacağını gayet iyi biliyordu. Omuzlarını silkti, bir sigara çıkararak yaktı, yazı masasının yanına bir koltuk sürdü ve çalışmaya başladı. Kendisi için oraya konulmuş olan mektup yığını ald ve sıra ile okudu.

Bay Poltavo yeni işinde altı hafta hararetle çalıştı. Her cuma sabahı yazı masasının üzerinde kendi ismine yazılmış ve içinde ihtimamla bükülmüş iki banknot bulunan bir zarf bulmuştu.

Her akşam saat beşte yüzü örtülü biri geliyor ve Polonyalının o gün yaptığı tercümelerini büyük bir zarf içinde alıp gidiyordu.

Poltavo her hafta satın aldığı küçük gazete nüshalarını okuyordu. Tercümelerinin çok az bir kısmının yazıldığını görüyordu. Bay Brown bu skandal gazetesini çıkarmakla herhâlde başka maksatlar takip ediyordu. Bir gün öğlenden sonra yazıhanenin dış kapısı vurulunca bu esrar üzerinde örtü kısmı açıldı. Poltavo yazı masasındaki düğmeye bastı, kapı açıldı, az sonra iç kapı vuruldu.

Kapıda genç bir kadın duruyordu.

“İçeri girmek istemez misiniz?” diye soran Poltavo ayağa kalktı.

Kadın içeri girince, “Bu gazetenin naşiri siz misiniz?” diye sordu.

Poltavo eğildi.

Kadın yazı masasının öteki tarafına yaklaşarak elini masanın kenarına dayamış ve görünüşe göre yarı nefret ve yarı korku ile ona bakarak, “Sizden bir mektup aldım,” dedi.

Tekrar tasdik etti. Kendi şefi müstesna hiç kimseye mektup yazmamıştı ama onun geniş bir vukufu vardı.

Kayıtsızca, “Ben birçok mektup yazarım,” dedi. “Onun için size de hakikaten yazıp yazmadığımı cidden unuttum. Mektubu görebilir miyim?”

Kadın çantasından bir mektubu çekerek genç adama uzattı. Poltavo mektubu tetkik etti. Mektup kâğıdında “Kötü şöhret” başlığı vardı ama adres kalınca bir kalemle çizilerek okunmaz hâle getirilmişti. Mektupta şunlar yazılı idi:

Çok muhterem Hanımefendi,

Kaptan Braekly ile olan münasebetlerinize dair çok mühim bazı haberler aldım. İsminizin bu memurla herhangi bir şekilde bağlanmasına razı olamayacağınıza eminim. Merhum Sör George Bille’nin kızı ve varisi sıfatıyla servet ve sosyetedeki

mevkiinizin diğer insanların dedikodusuna tabi olmaktan sizi kurtaracağını düşünebilirsiniz ama elde ettiğim ihbarları zevcinize bildirecek olursam ağır birtakım sonuçlar doğuracağına sizi temin edebilirim.

Bu hadisenin fazla dal budak salmaması ve hakkınızda bu ifşaati yapan adamın susturulması için tetkik büromuz bu skandal meselesini örtbas etmeye hazırdır. Bu iş için masraf olarak bana banknot olmak üzere on bin lira ödemeniz icap etmektedir. Teklifimi kabul ederseniz *Megaphone*'un "Kaybolan ve bulunan şeyler" sütununa bir ilan veriniz. Bunun üzerine parayı bana verebilmeniz için bir buluşma tertip ederim. Fakat yazıhaneme mektup yazmaya veya orada benimle şahsen görüşmeğe katiyen teşebbüs etmeyiniz.

Saygılarımla
J. Brown

Poltavo mektubu okudu ve bu gazetenin vazifesinin ne olduğunu açıkça anladı. Mektubu tekrar katlayarak genç hanıma uzattı.

Kadın, "Belki de pek akıllıca hareket etmedim ama tehdidin ne olduğunu ve ne şekilde cezalandırıldığını bilirim," dedi.

Poltavo bir dereceye kadar sıkıntılı bir duruma düştü fakat bu hâl bir saniye sürdü. Dostça bir eda ile, "Bu mektubu ben yazmadım," diye cevap verdi. "Mektup benim haberim yokken gönderilmiş. Az evvel size gazetenin naşiri olduğumu söylerken redaktör vekili bulunduğuma işaret etmek istemiştim. Bay Brown işlerini benden tamamıyla müstakil olarak yapar."

Fakat genç kadın kendisini mühim bir memur sayarsa daha fazla malumat vermekten çekinmeyeceğini düşünerek büyük bir hırsla hemen ilave etti.

"Yazı işleri müdürlüğünde olan her şeyi tabii biliyorum. Bu mektubun sizi ne kadar çok rahatsız ettiğini tahmin edebilirim."

“Bu meselenin hâlli işini Kaptan Brackly ile kocama bırakabilirim. Bu mektubu da avukatlarıma ve alakadar iki kişiye göstereceğim.”

Poltavo mektubun dört gün evvelki tarihi taşıdığını görmüştü ve tehevvür anında hemen göstermediyse mektubun alakadar iki kişi tarafından görülmüş olamayacağını düşündü. Hemen teskin yollu bir cevap verdi.

“Siz çok akıllısınız, zannediyorum. Böyle ufak bir münasebetsizliğin ne ehemmiyeti var? Birkaç mektubun yayınlanmasından kim endişe eder?”

Kadın derhal edasını değiştirecek, “Hakikaten elinde mektuplar var mı?” diye sordu.

Poltavo tekrar tasdik etti.

“İstenilen para verilince mektupların iade edileceği muhakkak mı?”

Poltavo başıyla evet cevabını verdi.

“Anlıyorum.”

Kadın bir daha mektuba baktı ve fazla hiçbir şey söylemeden odadan ayrıldı.

Poltavo onu dış kapıya kadar geçirdi. Kadın dışarı çıkarken heyecansız bir eda ile, “Hayasızca bir tehdit şekli,” dedi. “Şimdi bütün mesele en iyi tarzda nasıl hareket edeceğime karar vermemdedir.”

Poltavo iç odaya döndü. Kapıyı açınca hayretten dona kaldı; az evvel kalktığı sandalyede şimdi yüzü peçeli adam oturuyordu.

Poltavo’nın yüzündeki hayret ifadesini görünce güldü fakat bir başka düşünce ile de keyifli gibi görünüyordu.

“İyi yaptınız, Poltavo. İşten çok mükemmel bir şekilde sıyrıldınız.”

“Konuşmamızı duydunuz muydu?”

“Her kelimesini. Ee, bu mesele hakkında ne düşünüyorsunuz?”

Poltavo yazı masasının yanına bir sandalye çekerek oturdu.

Takdirlerini gösteren bir eda ile, “Bütün işin çok akıllıca ve kurnazca yapıldığını düşünüyorum. Ama öte taraftan benim maaşım da çok az zannediyorum.”

“Hakkınız var. Ayılığınızın arttırılmasına gayret edeceğim. Kadının kalkıp da buraya gelmesi ne saçma!”

“Ya aptal bir kadınmış yahut kötü bir aktris!”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Az evvel başımdan geçen vakanın kurnazca tertiplenmiş bir komedyadan başka bir şey olmadığına hiç şüphe yok. Ve niyet edilen şeyler elde edildiğine göre de iş hedefine ulaşmış demektir.”

Bay Brown merakla sordu.

“Peki, niyet edilen şeyler neydi?”

“Siz bana işinizin hakiki mahiyetini açıklamak istiyordunuz. Şu sebepler dolayısıyla bu hükmü veriyorum.” Parmaklarıyla birer birer sayıyordu. “Zarf Leydi Cruxbury adında bir hanıma yazılmıştı, halbuki çantasındaki monogramı açıkça okuyabildim, onun asıl adı W harfiyle başlıyor. Bundan başka küçük çantasından çıkardığı mendilinin üzerinde de aynı harfin işlenmiş olduğunu gördüm. Onun için o kadın mektubun yazıldığı şahıs olamazdı, yahut o kadın ise, mektup ancak bir blöf olabilirdi. Böyle mühim bir işte Leydi Cruxbury şahsen kendisi gelirdi. Hem öyle zannediyorum ki, ortada hiçbir Leydi Cruxbury yoktur ve bu mektup sadece benim ketumluğumu denemek için icat edilmiş ve bana gönderilmiştir. Bu arada siz de beni gizli bir yerden gözetliyordunuz. Bundan başka, evvelce de söylediğim gibi küçük gazetenizin diğer işlerini de bana açıklamak gayesini de güdüyorsunuz.”

Bay Brown hafifçe güldü ve takdirle, “Çok akıllı bir adamsınız, Poltavo,” dedi. “Ayılığınızın arttırılmasını ciddi hak ediyorsunuz. Bu işin hakikaten bir komedyaya olduğunu memnunlukla itiraf ederim. Şimdi benim işimin ne olduğunu biliyorsunuz. Bu şartlar altında vazifenize devam etmek istiyor musunuz?”